

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŪKININKO ŪKIO ĮSTATYMO NR. VIII-1159 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2025 m.

Vilnius

d. Nr.

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymą Nr. VIII-1159 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŪKININKO ŪKIO
ĮSTATYMAS

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas nustato ūkininko teisinį statusą, ūkininko ir jo partnerių veiklos pagrindus, ūkininko ūkio įregistravimo bei išregistravimo sąlygas ir tvarką, ūkininkui teikiamą paramą ir ūkininko sodybos ar pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatų statybos sąlygas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

- Talkininkas** – fizinis asmuo, tarpusavio susitarimu ūkyje dirbantis nemokamai.
- Ūkininkas** – fizinis asmuo, kuris vienas arba su partneriais verčiasi žemės ūkio veikla ir (ar) miškininkyste, o jo ūkis yra įregistruotas Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje.
- Ūkininko partneris** – fizinis asmuo (ūkininko sutuoktinis, pilnametis šeimos narys ar kitas fizinis asmuo), kuris kartu su ūkininku verčiasi žemės ūkio veikla ir miškininkyste pagal sudarytą jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį.
- Ūkininko sodyba** – nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype pastatytas vienas gyvenamosios paskirties pastatas su pagalbinio ūkio ir kitos paskirties (fermų, ūkio, šiltnamių, kaimo turizmo) pastatais, reikalingais ūkininko veiklai vykdyti.
- Ūkininko ūkis** (toliau – ūkis) – ūkininko turtinių ir asmeninių neturtinių teisių ir prievolių visuma.

6. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme.

3 straipsnis. Įstatymo subjektas ir jo teisinis statusas

1. Įstatymo subjektas yra ūkininkas.
2. Ūkininko statusą fizinis asmuo įgyja nuo ūkio įregistravimo Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje. Ūkininkas šio statuso netenka nuo ūkio išregistravimo iš Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos.
3. Ūkininkas privalo turėti bent vieną sąskaitą Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotame banke arba kitoje kredito įstaigoje.

II SKYRIUS ŪKININKO VEIKLOS PAGRINDAI

4 straipsnis. Veiklos sritys ir sąlygos

1. Ūkininkas ir jo partneriai nusteigdami įmonės verčiasi žemės ūkio veikla, miškininkyste ir kitokia įstatymų neuždrausta veikla, kuriai nereikia steigti įmonės.
2. Ūkininkas žemės ūkio veiklai naudoja nuosavybės teise turimą ir (arba) nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdomą žemės ūkio paskirties ir (arba) miško žemę bei (arba) vandens telkinius. Jei ūkininko pajamos per metus neviršija 12 minimaliųjų gyvenimo lygių dydžio, jis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka turi teisę gauti papildomas socialines išmokas.
3. Ūkininkas arba jo partneris (partneriai) turi turėti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą profesinį pasirengimą ūkininkauti.
4. Žemės ūkio veikla, miškininkyste ir kitokia įstatymų neuždrausta veikla, kuriai nereikia steigti įmonės, ūkininkas gali verstis vienas arba kartu su fiziniais asmenimis (partneriais), sudaręs jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį. Ūkininkas ir jo sutuoktinis jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį sudaro tuo atveju, kai yra sudaryta vedybų sutartis.
5. Ūkininko partneriai turi būti nurodyti Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje. Ūkininko sutuoktinis, jei nėra sudaryta jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis, jo paties pageidavimu gali būti nurodytas Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje kaip ūkininko partneris.

5 straipsnis. Darbo ir turtiniai santykiai

1. Ūkininkas su samdomais fiziniais asmenimis sudaro darbo sutartis Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Šių sutarčių ypatumus nustato Vyriausybė.

2. Ūkininkas su ūkininko partneriais, nurodytais Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje, ir talkininkais darbo sutarčių nesudaro.

3. Ūkininko ir jo partnerių turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Ūkininko bankroto proceso metu ūkininko turto valdymui, naudojimui ir disponavimui juo taikomas ir Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymas.

III SKYRIUS

ŪKIO REGISTRAVIMAS, IŠREGISTRAVIMAS IR DOKUMENTŲ TEIKIMAS

6 straipsnis. Ūkio registravimas

1. Ūkininkų ūkių registras – Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis apie ūkius (objektas) apibūdinantis rinkinys. Šioje sistemoje tvarkomi duomenų rinkiniai apie ūkininkus, ūkininko partnerius ir jų registravimą.

2. Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos valdytoja ir duomenų, įskaitant asmens duomenis, valdytoja yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Ūkiai Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje registruojami nuostatų nustatyta tvarka.

3. Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos duomenys tvarkomi siekiant užtikrinti teisingą ūkių registravimą, teisingos ir išsamios informacijos apie ūkius duomenų teikimą bei užtikrinti, kad asmens duomenys Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje būtų tvarkomi nepažeidžiant 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) nuostatų.

4. Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje duomenys yra vieši, išskyrus asmens duomenis.

7 straipsnis. Ūkio įregistravimo dokumentai

1. Ūkiui įregistruoti Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje asmuo pateikia šiuos dokumentus:

- 1) asmens prašymą įregistruoti ūkį;
- 2) asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;
- 3) ūkininku registruojamo asmens žemės nuosavybės ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančius dokumentus;

4) registruojamo asmens nuosavybės teise turimo ar kitais pagrindais naudojamo žemės sklypo planą arba schemą;

5) dokumentą, patvirtinantį asmens profesinį pasirengimą ūkininkauti.

2. Jeigu ūkininkas žemės ūkio veikla verčiasi kartu su kitais asmenimis (partneriais), turi būti papildomai pateikiama:

1) partnerių asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai;

2) jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis;

3) partnerių bendrai veiklai skirtos nuosavybės teise priklausančios žemės nuosavybės teisę patvirtinantys ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiantys dokumentai bei žemės sklypo planas arba schema, jei partneriai bendrai veiklai skiria žemę;

4) ūkininko sutuoktinio prašymas įregistruoti jį partneriu šio Įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju.

3. Vietoj šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų dokumentų gali būti pateikiami notaro patvirtinti dokumentų nuorašai.

8 straipsnis. Ūkio įregistravimas

1. Ūkis įregistruojamas ir ūkio įregistravimo pažymėjimas išduodamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo įregistruoti ūkį pateikimo Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos duomenų tvarkytojui dienos, jeigu pageidaujancio įregistruoti ūkį asmens pateikti dokumentai patvirtina atitiktį šio Įstatymo 4 straipsnyje nurodytoms sąlygoms. Jeigu ūkį įregistruoti atsisakoma, priežastys nurodomos raštu.

2. Ūkis neįregistruojamas, jeigu:

1) ūkininko veiklos pagrindai neatitinka šio Įstatymo 4 straipsnyje nurodytų sąlygų;

2) pateikti ne visi ūkiui įregistruoti reikiami dokumentai, nurodyti šio Įstatymo 7 straipsnyje;

3) pateikti dokumentai neatitinka informacinės sistemos, kurioje registruojami ūkiai, nuostatuose nustatytų reikalavimų.

3. Kiekvienais kalendoriniais metais iki gruodžio 31 dienos ūkininkas privalo Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos nuostatų nustatyta tvarka atnaujinti ūkio duomenis Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje. Jeigu ūkio duomenys nepasikeitė, ūkininkas privalo šį faktą patvirtinti.

9 straipsnis. Ūkininko ūkio duomenų pasikeitimo įregistravimas ūkininkui mirus

Ūkininkui mirus, jeigu įpėdinis tęsia ūkio veiklą, Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos duomenų tvarkytojui pateikiami ūkio įregistravimo pažymėjimas ir prašymas įregistruoti ūkį įpėdinio vardu kartu su paveldėjimo teise patvirtinančiais dokumentais ir dokumentais, įrodančiais, kad įvykdytos šio Įstatymo 4 straipsnyje nurodytos sąlygos.

10 straipsnis. Ūkio išregistravimas

1. Ūkis iš Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos išregistruojamas:

- 1) ūkininko prašymu;
- 2) ūkininkui mirus, jeigu nėra įpėdinio ir ūkio veikla toliau netęsiama;
- 3) teismo sprendimu;
- 4) neatnaujinus ūkio duomenų kartą per kalendorinius metus ir per terminą, nustatytą šio straipsnio 2 dalies 2 punkte, nepašalinus nustatytų trūkumų.

2. Ūkio išregistravimo iš Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos tvarka:

1) ūkis iš Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos išregistruojamas Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos nuostatų nustatyta tvarka;

2) iki kitų metų kovo 31 dienos Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje automatiškai būdu atliekamas duomenų patikrinimas ir nustatoma, kad ūkio duomenys Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje nebuvo atnaujinti, apie numatomą ūkio išregistravimą pagal šio straipsnio 1 dalies 4 punktą ūkininkas informuojamas Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos nuostatų nustatyta tvarka ir nustatomas vienerių metų terminas nuo ūkininko informavimo dienos nustatytiems trūkumams pašalinti;

3) jeigu ūkiai, kurių išregistravimas buvo inicijuotas Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos nuostatų nustatyta tvarka, neatnaujina duomenų pagal Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą, jie iki kitų metų kovo 31 d. išregistruojami iš Ūkininkų ūkių registro informacinės sistemos automatiškai būdu, be pakartotinio įspėjimo.

IV SKYRIUS

PARAMA ŪKININKUI IR ŪKININKO SODYBOS STATYBOS SĄLYGOS

11 straipsnis. Parama ūkininkui

1. Ūkininkui ir jo partneriams, kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos per kalendorinius metus yra ne mažesnės kaip 50 procentų visų gautų pajamų, taikomi įstatymų nustatyti lengvatiniai apmokestinimo tarifai.

2. Vyriausybė, teikdama prioritetą jauniems (iki 40 metų) ūkininkams, nustato jų įsikūrimo ir kvalifikacijos kėlimo paramos formą ir dydį.

3. Ūkininkams teikiama kitą paramą nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymas bei kiti teisės aktai.

12 straipsnis. Ūkininko sodybos statybos sąlygos

1. Neurbanizuotoje ir neurbanizuojamoje teritorijoje (išskyrus miestams po 1995 m. birželio 1 d. nustatyta tvarka priskirtas teritorijas) esančioje žemės ūkio paskirties žemėje ūkininkas, kuris pastaruosius 3 metus yra deklaravęs pajamas iš žemės ūkio veiklos, gali statyti vieną ūkininko sodybą (vieną gyvenamosios paskirties pastatą su pagalbinio ūkio paskirties pastatais). Reikalavimas pastaruosius 3 metus deklaruoti pajamas iš žemės ūkio veiklos netaikomas kitos paskirties pastatų, reikalingų ūkininko veiklai vykdyti, statybai. Ūkininko sodyba (gyvenamosios paskirties pastatas su pagalbinio ūkio paskirties pastatais) statoma nuosavybės teise priklausančiame žemės ūkio paskirties žemės sklype, ne mažesniame kaip 2 hektarai, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatyta kitaip. Kitos paskirties pastatai, reikalingi ūkininko veiklai vykdyti, gali būti statomi ir nuosavybės teise priklausančiame žemės ūkio paskirties žemės sklype, ne mažesniame kaip 0,5 hektaro, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatyta kitaip. Saugomose teritorijose ūkininko sodybos pastatų statyba turi būti numatyta saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais nustatytose vietose. Kai žemės ūkio paskirties žemės sklypo dalis yra Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoje, nepatenkančioje į nacionalinę saugomą teritoriją, ūkininko sodybos pastatų statyba galima ne mažesnėje kaip 2 ha jo dalyje, esančioje už šios Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos ribų.

2. Leidimas statyti ūkininko sodybą išduodamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir žemės ūkio ministras iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą

Respublikos Prezidentas